

Řehole a život

Září 2011

**Vaše oblečení, podle stavu a podmínek každého,
ať je pokud možno důstojné stejně jako to bratří řádu Nejmenších,
a jeho barva ať není nápadná.
(Řehole TOM VI, 16).**

Chci tedy, aby se muži všude ve shromáždění modlili, pozvedajíce ruce v čistotě, bez hněvu a hádek. Rovněž ženy ať se oblékají slušně a zdobí se prostě a střízlivě, ne účesy a zlatem, perlami nebo drahými šaty, nýbrž dobrými skutky, jak se sluší na ženy, které se rozhodly pro zbožný život.

(1Tm. 2,8-9)

Nabídka evangelního života, obsažená v této řeholi, bere zjevně v úvahu základní a prvotní umístění stoupenců zakladatele, kteří nebyli povoláni opustit svůj životní stav, ale, naopak, museli zůstat ve světě a žít tam s radikálností návrh „nejmenšího“ života.

A proto záležitost oblékání terciářů není malého významu. Zakladatel předeslal, že oděv laiků má být v souladu s požadavky jejich vlastního stavu a podmínek každého, ale uvádí nezbytnost, aby tento oděv byl důstojný, tj. prostý, jednoduchý, „podobný hábitu bratří z řádu Nejmenších anebo aspoň jiné slušné a vhodné barvy“.

V komentáři k řeholi o. Giryho čteme: *Tato podobnost se netýká ani tak střihu oblečení, ale spíše barvy, která by měla být tmavá a nenápadná. Nicméně jsou země, kde terciáři a terciářky, kteří žijí samostatně či v komunitě, se oblékají téměř stejným způsobem jako řeholníci či řeholnice tohoto řádu.*

Z toho vyplývá, že již v době o. Giryho, tj. ke konci r. 1600, vidíme rozdíl mezi terciáři, kteří zůstávají ve svých rodinách a vedou laický (světský) život v pravém slova smyslu, a těmi, kteří žijí sami – a tady se zdá zmiňovat zkušenosti poustevnického rázu – anebo kteří volí život ve společenství, kteří odívali šaty podobné těm řeholníků.

Tyto dvě rozdílné zkušenosti „nejmenšího“ laického života byly jistým způsobem dosvědčovány i různým způsobem odívání a, tudíž, přijetím různých identifikačních znamení.

V podstatě ti, kteří zůstávali ve svých rodinách, u svého odborného zaměstnání a sociálního postavení, se oblékali i nadále stejným způsobem, třebaže skrovně, zatímco ti, kteří žili život více v ústraní, nebo se shromažďovali v různých formách společného života, se odlišovali i od svých samých bratrů a sester třetího řádu oblečením, které je více přibližovalo řeholníkům řádu.

Chci tedy, aby se muži všude ve shromáždění modlili, pozvedajíce ruce v čistotě, bez hněvu a hádek. Rovněž ženy ať se oblékají slušně a zdobí se prostě a střízlivě, ne účesy a zlatem, perlami nebo drahými šaty, nýbrž dobrými skutky, jak se sluší na ženy, které se rozhodly pro zbožný život.

(1Tim 2,8-9)

Oprávněně se vynoří otázka, jaký hluboký význam má toto stručné pojednání o oblékání.

Je třeba přehodnotit jeden text z prvních století křesťanství, „Dopis Diognetovi“, ve kterém neznámý autor při popisu křesťanů tvrdí: *Křesťané se neodlišují od ostatních lidí ani zemí, ani jazykem, ani způsobem oblékání.*

V tomto úryvku, stejně jako v celém textu, autor rozpracovává teorii křesťanské přítomnosti, která je charakterizována tím, že je diskrétní, ale účinná, téměř jakoby křesťané právě pro své bytí občany světa byli povoláni přizpůsobovat se obyčejům světa, ale ne schvalovat a splývat s jeho mentalitou.

A toto je výzvou sv. Pavla, který, když se obrací k Římanům, praví:
A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňte se obnovou své mysli (Řím 12,1-2).

„Křesťanská odlišnost“ tedy nespočívá ve vnějších znameních, ale v hloubce volby evangelního života, který je především vnitřní volbou, základní, protože je schopná přetvářet svědomí a ty nejhlubší orientace. Nejsou to vnější znamení, která kvalifikují patření Kristu a církvi, ale schopnost skýtat svědectví věrohodností svého života a skutků.

Z tohoto důvodu píše sv. Pavel Timoteovi: *Chci tedy, aby se muži všude ve shromáždění modlili,*

pozvedající ruce v čistotě, bez hněvu a hádek. Rovněž ženy ať se oblékají slušně a zdobí se prostě a střízlivě, ne účesy a zlatem, perlami nebo drahými šaty, nýbrž dobrými skutky, jak se sluší na ženy, které se rozhodly pro zbožný život (1Tim 2,8-9).

Jeho nabádání mužů a žen komunity směřuje ke zjištění podstaty, základu patření Kristu a církvi, tj. život modlitby a dobrých skutků: toto jsou znamení, které zdobí život křesťana, toto jsou prostředky, skrze které se může stát svědectví účinným.

V tomto procesu zniterňování víry se má projevovat styl, který upřednostňuje střízlivost a jednoduchost, na úkor okázalého vystavování luxusu a marné slávy, které by mohly pohoršovat či jinak odvádět od ústředního poselství evangelia.

Ale nestačí změnit si šaty kvůli své víře, nestačí zřici se cetek a líčidel: je třeba změnit své vlastní srdce, změnit svou mentalitu, abychom se mohli nechat zaplavit Duchem Svatým, který činí všechny věci nové.

Chci tedy, aby se muži všude ve shromáždění modlili, pozvedající ruce v čistotě, bez hněvu a hádek. Rovněž ženy ať se oblékají slušně a zdobí se prostě a střízlivě, ne účesy a zlatem, perlami nebo drahými šaty, nýbrž dobrými skutky, jak se sluší na ženy, které se rozhodly pro zbožný život.

(1Tim 2,8-9)

Duch neustálého obrácení, který charakterizuje charisma řádu Nejmenších, se projevuje i v této pasáži ve svém hlubokém smyslu povolání k vnitřní obnově, která sama o sobě produkuje efektivní znamení svědectví.

Šaty tedy nejsou, samy o sobě, rozpoznávacím znamením terciáře, ale na druhou stranu, postní život, k němuž je nejmenší laik neodvratně povolán, je charakterizován i vnějšími znameními, užitečnými a platnými do té míry, do jaké vyjadřují skutečnou cestu obrácení.

V této perspektivě se také oblečení může a musí stát účinným znamením orientace kajického života.

Nelze popřít, že oblečení, a stejně tak i předměty, které používáme v každodenním životě, jsou víceméně prostředkem komunikace, možná prvním, který nás uvádí do vztahu s ostatními. Příliš často se v naší době stávají jediným nástrojem k hodnocení, zvažování, posuzování. Někdy upadáme do omylu, kdy někoho soudíme podle toho, co má, co ukazuje, aniž bychom si kladli otázku, kdo to je, jaký je jeho vnitřní svět: necháme se zaujmout vizáží a zříkáme se vstoupit do hlubokého a smysluplného vztahu s tím, kdo neodpovídá naším normám normality, krásy, společenské prestiže.

Ale i my osobně zakoušíme, že krásné šaty, pěkné auto a nejnovější technologie nám umožňují cítit se jistějšími, společensky přijatelnějšími ve světě, který nás přivykl na množení potřeb a přeměnu zbytečného na nepostradatelné.

Výzva ke střízlivosti v oblékání tedy zaznívá jako napomenutí velmi aktuální. Ukazuje se být v souladu s dřívějšími pobídkami ke vztahu se světem, který by se varoval schvalování, „tak to dělají všichni“, obsaženými zvláště ve čtvrté kapitole řehole se svými výzvami k vyhýbání se hráčských a světských příležitostí, zdržování se logiky kariéristického utvrzování anebo, ještě hůře, nepoctivých obchodů.

Nejmenší, který zůstává ve světě, ví, že musí hrát svou partii uvnitř světa, zabývat se muži a ženami své doby, mluvit jejich vlastním jazykem, používat stejných komunikačních kanálů. Rozdíl je v poselství, v hlásání evangelia jako konkrétní možnosti historické proměny.

Ale v tomto hlásání i styl má svůj vlastní význam.

Jestliže to není nutně tmavý oděv, co dává poznání zaměření života střídavého a soustředěného na to podstatné, pak jistě honosnost, utrácení a okázalé vystavování bohatství nedosvědčují poselství chudoby obsažené v evangeliu, které je určeno pro všechny křesťany.

Nejmenší tedy, zůstává ve světě a snaží se tam prožívat SETKÁNÍ s osobou Ježíše Krista, odhalí, že je postupně volán k odloučení se od věcí, předmětů, symbolů, které vůbec nepomáhají na cestě posvěcování každodenního života, ale především se cítí být angažován na cestě osvobodování se od velkého množství podmínek materialistické světáckosti, aby mohl s odvahou dávat přednost *životu spíše ctnostnému než dlouhému a čistému svědomí více než domu plnému peněz* (Řeh. TOM IV,12).

MODLEME SE:

*Chtěl bych se navrátit ke kráse, Pane,
k prosté a tiché kráse,
se kterou jsi vytvořil tento svět.*

*Chtěl bych zhasnout to množství světél,
která mi už nedovolují více hledět*

*na nebe plné hvězd,
oslepující záblesky, které mi zabraňují
těšit se z barvy květu.*

*Ctěl bych, aby utichly hluky a křiky rozčilení,
které přehlušují nejněžnější noty písně,
přátelského hlasu.*

*Ale nejvíc ze všeho bych se chtěl navrátit ke kráse svého srdce,
krásnému, protože právě tam, jsi Ty, můj Pán,
vykonal největší zázrak:
učinil mne obrazem Tvé krásy.*

Oficiální internetové stránky třetího řádu paulánů
www.terziariminimi.org